

ASSORTMENT AND QUALITY OF SPECIAL SHOE FOOTWEAR - BASIC INDICES OF THEIR COMPETITIVENESS

SORTIMENTUL ȘI CALITATEA ÎNCĂLȚĂMINTEI DE DESTINAȚIE SPECIALĂ – INDICII DE BAZĂ AI COMPETITIVITĂȚII ACESTORA

Ghenadie ȘPAC, dr.

Email: spac.ghenadie@mail.ru

Academia de studii Economice a Moldovei

Str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61, MD-2005, Chișinău, Republica Moldova,

t. 22-41-28, f. 22-19-68, www.ase.md

Abstract: The actuality of the subject: the competitiveness of the products largely depends on their quality and, therefore, its study is current. At the same time, the width of the assortment also influences the competitiveness of the products.

That is why the study of these indices is current and necessary.

The aim of the paper: to familiarize potential consumers with the assortment and quality of the studied products.

Research methods: the study of the assortment and quality of goods was performed by organoleptic and physico-chemical methods.

The results of this investigations: as a result of the investigations carried out, it was established that the quality of the studied goods corresponds to the requirements of the normative-technical documentation, and the assortment is quite wide. This characterizes the studied goods as a competitive and necessary product.

Key Words: Footwear, footwear with special destination, quality, organoleptic indices, physical and chemical indicators, assortment

JEL CLASSIFICATION: L67

Introducere

Încălțăminte - reprezintă un bun de consum destinat protejării membrelor inferioare de acțiunea factorilor externi (umiditate, temperatură, acțiuni mecanice etc.) și satisfacerii unor cerințe de natură psiho-socială, care au făcut ca aceste produse să constituie și mijloace de satisfacție estetică, de identitate socială și personală, având totodată și un rol ortopedic în îndeplinirea de către picior a funcțiilor sale. Una din principalele grupe de încălțăminte, reprezintă încălțăminte de destinație specială, care are în primul rând funcția de protecție.

Scopul lucrării. Înainte de a putea efectua studierea sortimentului și a calității încălțăminte de destinație specială, s-au studiat întreprinderile autohtone producătoare de așa tip de încălțăminte. Principalele întreprinderi cu astfel de activitate în RM sunt:

- S.A. „Rotan”, care de altfel ocupă principala pondere în totalul volumului de producție și de vânzări a încălțăminte date;
- Î.I. „Miron”;
- S.R.L. „Bujor Prim”;
- Î.I. „Suhonos Plex”, ș.a.

Sortimentul producției oferite de prezentele întreprinderi este reprezentat prin următoarele tipuri: cizme, semicizme, bocanci, cizmulițe, semicizmulițe, pantofi, ș.a.

Pentru o analiză mai minuțioasă a sortimentului încălțăminte de destinație specială, s-a ales drept obiect de cercetare încălțăminte produsă de S.A. „Rotan”. Făcând un studiu în magazinul specializat, care se află în incinta întreprinderii de producție, s-a constatat că în depozit se află stocuri de încălțăminte produsă încă în anii precedenți de gestiune. Acest lucru se explică prin faptul că,

consumatorii autohtoni sunt slab informați despre oferta încălțămintei de destinație specială a întreprinderilor autohtone și cu toate că acestea nu cedează calității încălțămintei importate, aceștia preferă încălțămintea din așa țări ca: Ucraina, Bielorusia, China, ș.a.

Situația creată și descrisă mai sus, influențează direct asupra competitivității încălțămintei de destinație specială autohtonă pe piața internă. Trebuie de menționat faptul că, S.A. „Rotan”, pentru a avea o activitate eficientă s-a orientat spre exportul producției sale, încheind contracte de colaborare reciprocă cu țările străine ca: Rusia, Ucraina și Italia.

Pentru a convinge consumatorii că calitatea producției autohtone nu cedează celei de import, în prezentul articol se prezintă rezultatul determinării calității, prin studierea indicilor fizico-mecanici, a două tipuri de încălțămintă specială produsă de S.A. „Rotan” și 2 tipuri importate din Bielorusia, procurate din magazinul en-gros S.A. „Universcom”.

Materialele și metodele de cercetare

Cercetările date au fost efectuate la data de 12.02.2020 și respectiv, la 05.03.20.

La data de 12.02.20 s-au cercetat:

- 1 pereche de bocanci produse de S.A. „Rotan” - mărimea 43. Înălțimea carâmbilor acoperă osul tibio-tarsian. Încălțămintea se menține pe picior cu ajutorul șireturilor. Partea de sus a acesteia este formată din piele de bizon. Talpa este executată din cauciuc de culoare neagră. Sunt obținute prin metoda de lipire și coasere a părții de sus cu cea de jos a încălțămintei. (proba 1)

- 1 pereche de bocanci de import din Rusia – mărimea 43. În calitate de materie primă este utilizată pielea de porcine și pielea de iuft. Materia primă pentru talpă este cauciucul de culoare neagră. Metoda de obținere este prin lipire (proba 2).

La data de 05.03.20 s-au cercetat:

- 1 pereche de cizme pentru bărbați, care acoperă $\frac{3}{4}$ din lungimea piciorului, destinate pentru sezonul rece. Mărimea 43. Pentru fețe s-a utilizat piele de iuft de culoare brun închisă, asamblarea fiind prin coasere, folosindu-se fire combinate (bumbac + fire sintetice) și cusătură de tip zig-zag. Pentru căptușeală s-a utilizat blană artificială. Talpa este produsă din termoelastoplast cu grosimea de 11 mm și înălțimea tocului 30 mm, utilizându-se lipirea ca metodă de asamblare a părții de sus cu talpa. Modul de menținere pe picior este cu ajutorul șireturilor. (proba 3)

- 1 pereche de cizme pentru bărbați importate, cu carâmbi înalți, produse din piele de iuft, cu talpa din cauciuc. Mărimea 43. În calitate de metodă de asamblare a părții de jos cu cea de sus este utilizată cea de nituire și lipire.

Pentru aprecierea calității încălțămintei de destinație specială, menționate mai sus se apreciază: masa încălțămintei; rezistența cusăturii feței; rezistența fixării tălpii, flexibilitatea încălțămintei. Acești indicatori au fost determinați în cinci repetări. Rezultatul se determină prin media aritmetică a încercărilor efectuate.

Acești indicatori au fost apreciați în baza metodicii, descrise în standardele: ГОСТ 28371-89. Определение сортности., ГОСТ 9133 -78. Обувь. Методы определения линейных размеров, р.3, ГОСТ 11373-88. Обувь. Методы определения массы; ГОСТ 9718-88. Обувь. Метод определения изгиба, р. 1. În urma aprecierii calității prin metoda organoleptică s-a constatat că:

În urma determinării indicilor dimensionali ai încălțămintei luate drept probe de analiză, s-au obținut rezultatele prezentate în tabelul 1:

Tabelul 1. Rezultatele studierii indicilor dimensionali ai modelelor de încălțăminte

Denumirea indicilor	Proba 1		Proba 2		Proba 3		Proba 4	
	Perechea dreaptă	Perechea stângă	Perechea dreaptă	Perechea stângă	Perechea dreaptă	Perechea stângă	Perechea dreaptă	Perechea stângă
Înălțimea încălțăminteii, mm	125	125	135	135	220	220	400	400
Mărimea	43	43	43	43	43	43	43	43
Înălțimea ștaifului, mm	65	65	60	60	75	75	80	80
Lățimea carâmbilor, mm	145	145	120	120	180	180	210	210
Înălțimea tocului, mm	35	35	50	50	30	30	30	30
Înălțimea unghiului vârfului, mm	65	65	70	70	68	68	70	68
Lungimea încălțăminteii, mm	31	31	30	30	30	30	30	30
Lățimea tălpii încălțăminteii, mm	100,05	100,05	104	104	110	110	108	108

În urma analizelor efectuate, putem concluziona că toate modele cercetate, au practic aceleași dimensiuni a detaliilor, atât a semiperechii drepte cât și a celei stângi, excepție se prezintă doar pentru cizmele de iuft importate din Bielorusia, la care nu coincide înălțimea unghiului vârfului cu 2 mm (deviere ce nu poate fi apreciată ca defect). Totodată analizând indicii dimensionali pe același tip de încălțăminte, dar de origine diferită, putem concluziona că acestea practic au aceleași valori. Astfel în urma analizei înălțimii încălțăminteii, au apărut devieri, doar de 10 mm, încălțăminte de producție autohtonă fiind mai joasă. În ceea ce privește înălțimea ștaifului devierea este în mărime de 5 mm, de lungimea încălțăminteii 1 mm, lățimea tălpii 3,5 mm. Cele mai mari devieri înregistrate au fost obținute în ceea ce privește lățimea carâmbilor și anume de 25 mm.

Analizând dimensiunile liniare a cizmelor produse de S.A. „Rotan” și a celor importate, se constată că devieri mai mari între acestea au apărut doar la capitolul înălțimea încălțăminteii de 180mm.

Trebuie de menționat însă faptul, că toate devierile apărute nu pot fi considerate ca defecte, deoarece conform standardelor de referință, fiecare producător în parte stabilește în pașaportul tehnic al produsului său, normele fiecărui indice dimensional în parte.

În urma estimării masei încălțăminteii s-au obținut rezultatele prezentate în tabelul 2.

Tabelul 2. Rezultatele cercetării masei încălțăminteii

Numărul probei	Masa (g)		\bar{x}	σ	V	m	T	Masa (g) conform STAS, nu mai mare de, g:
	eproveta							
	12.02.20	05.03.20						
Proba 1	940	938	939	1,41	0,36	0,96	0,25	1600
Proba 2	850	850	850	0	0	0	0	1600
Proba 3	979	978	978,5	1	0,26	0,38	0,10	1600
Proba 4	969	966	967,5	1,73	1,61	1,27	1,18	1600

În urma analizei rezultatelor cercetării acestui indice, se observă că masa modelelor cercetate se află în limitele 850-979g. Obținerea unei mase mari a încălțămintei respective se datorează faptului că la obținerea acesteia se folosesc materii prime și auxiliare care sunt cu mult mai grele. Se observă faptul că rezultatele primite se încadrează în limitele standartizate și în urma prelucrării lor matematice, rezultă că coeficientul de variație este cuprins 0 și 1,61, ceea ce ne demonstrează că atât pentru tipurile de încălțăminte autohtonă, cât și pentru cea de import se utilizează materie primă de o calitate omogenă. Deasemenea putem menționa faptul că se utilizează pentru încercări aparate cu o precizie înaltă, eroarea acestuia fiind $\approx 1\%$.

Totodată, comparând masa articolelor autohtone, cu cele de import, menționăm faptul, că masa cizmelor autohtone prevalează cu circa 10g.

Indicele „rezistența asamblării detaliilor feții” a fost determinat la două perechi de încălțăminte, diferite după tip, destinație și model. Încercările au fost efectuate în cinci repetări, doar la modelele de încălțăminte selectate la data de 05.03.20, deoarece aceasta este o metodă de analiză distructivă, iar rezultatele determinărilor sunt prezentate în tabelul 3.

Tabelul 3. Rezultatele cercetării rezistenței asamblării detaliilor feței în încălțămintei de destinație specială

Modelele	Rezistența la rupere, N.	Rezultatul complex după STAS, N/cm nu mai puțin,
Proba 1	348,1	240
Proba 2	359,8	240
Proba 3	368,2	240
Proba 4	385,2	240

Conform tabelului menționat mai sus putem afirma că în cazul modelelor analizate, valorile indicelui cercetat se include în normele standardizate, ce ar putea concluziona că în aceste cazuri s-a ținut cont de destinație, de modul tehnologic de coasere, de firele utilizate, de tipul, grosimea pieilor, modelul detaliilor.

Indicele „rezistența fixării tălpilor la încălțămintea încleiată” a fost determinată doar la modele de încălțăminte produse de S.A. „Rotan”

Aceste modele sunt confecționate cu fețe din piele naturală de porcine și porcine tăbăcite cu săruri de crom. Încălțămintea se prezintă în culorile negru.

Toate cercetările s-au efectuat pe semiperechea dreaptă. În toate aceste două cazuri pentru asamblarea tăpii s-a utilizat adiziv de tipul „DESM”, rezultatele determinărilor sunt prezentate în tabelul următor.

Tabelul 4. Rezultatele cercetării rezistenței fixării tălpilor la încălțămintei de destinație specială

Numărul probei	Materialul tăpii	Grosimea tăpii, mm	Rezistența, N/cm	Rezistența completă după 21463-87, tab 2. N/cm, nu mai puțin de:
Proba 1	Cauciuc	5,5	60	53
Proba 3	Termoelastoplast	11	120	109

Analizând rezultatele cercetării indicelui „rezistența fixării tălpii” vedem că valoarea rezistenței obținută în timpul cercetării și cea nominalizată în standard, observăm că încălțăminte produsă de S.A. „Rotan” are o rezistență de fixare a tălpii mult mai mare decât cea nominalizată în standard, demonstrând că într-adevăr calitatea încălțăminteii „Rotan” a ajuns la un nivel mai superior.

Flexibilitatea încălțăminteii de destinație specială s-a efectuat în baza ГОСТ 9718-88. Обувь. Метод определения изгиба. Trebuie de menționat faptul că pentru fiecare model de încălțăminte de destinație specială, flexibilitatea s-a efectuat în două repetări, ceea ce permite de a obține o exactitate mai mare a rezultatelor. În urma aprecierii acestui indicator, s-au obținut rezultatele prezentate în tabelul 5.

Tabelul 5. Rezultatele cercetării flexibilității încălțăminte.

Numărul probei	Mărimea	Rezistența la flexiuni repetate epruveta, N/cm.		\bar{x}	σ	v	m	T	Flexibilitatea conform STAS 14226-80 tab 5 și 6. N/cm, nu mai mult de:
		12.02.20	05.03.20						
Proba 1	43	17	18	17,5	0,7	0,51	1,38	1	20
Proba 2	43	15	15	15	0	0	0	0	20
Proba 3	43	17	17	17	0	0	0	0	20
Proba 4	43	14	14	14	0	0	0	0	14

Analizând rezultatele cercetării flexibilității încălțăminteii, conchidem că media aritmetică este aproape de cea a cercetărilor paralele, fapt ce demonstrează că modelele pentru cercetare au fost selectate dintr-un lot omogen. Coeficientul de variație 0 – 0,5 de asemenea demonstrează că materia primă utilizată (piele, tălpi) este omogenă și deci calitatea încălțăminteii este aceeași. Comparând flexibilitatea reală și cea nominalizată în standard, observăm că produsele comercializate de S.A. „Rotan”, și cele importate, se caracterizează prin flexibilitate relativ mică. Pentru încălțăminte respectivă indicele se apreciază pozitiv, deoarece acestea se utilizează în condiții speciale, care nu permite simțirea aspirațiilor pământului, precum și altor factori externi.

Efectuând cercetările în ceea ce privește sortimentul și calitatea încălțăminteii de destinație specială produsă de SA „Rotan” și cea importantă, se poate de menționat ferm și de asigurat cumpărătorii că, în ceea ce privește caracteristicile organoleptice și fizico-mecanice, încălțăminte autohtonă corespunde cerințelor înaintate în DNT și nu cedează calității încălțăminteii importate.

Trebuie de menționat faptul că, în procesul studierii încălțăminteii respective s-a analizat și modul de marcarea, astfel încălțăminte autohtonă corespunde și la punctul dat. Totodată, producția S.A. „Rotan”, corespunde cerințelor de inofensivitate, ceea ce este demonstrată prin semnul certificării ce persistă în marcarea încălțăminteii.

Scopul principal al S.A. „Rotan” reprezintă, creșterea calității încălțăminteii confecționate nu doar cu privire la corespunderea proprietăților fizico-mecanice cu normele standardizate, dar și corespunderii producției cu cerințele consumatorilor.

Concluzii:

1. În urma analizelor efectuate, putem concluziona că toate modele cercetate, au practic aceleași dimensiuni a detaliilor, atât a semiperechii drepte cât și a celei stângi
2. În urma analizei rezultatelor cercetării, se observă că masa modelelor cercetate se află în limitele 850-979g. Obținerea unei mase mari a încălțăminteii respective se datorează faptului că la obținerea acesteia se folosesc materii prime și auxiliare care sunt cu mult mai grele

3. Conform tabelului 3 putem afirma, că în cazul modelelor analizate, valorile indicelui cercetat se include în normele standardizate, ce ar putea concluziona că în aceste cazuri s-a ținut cont de destinație, de modul tehnologic de coasere, de firele utilizate, de tipul, grosimea pieilor, modelul detaliilor.

4. Analizând rezultatele cercetării indicelui „rezistența fixării tălpii” vedem, că valoarea rezistenței obținută în timpul cercetării și cea nominalizată în standard diferă, observăm, că încălțăminte produsă de S.A. „Rotan” are o rezistență de fixare a tălpii mult mai mare decât cea nominalizată în standard, demonstrând că într-adevăr calitatea încălțăminteii „Rotan” a ajuns la un nivel mai superior.

5. Analizând rezultatele cercetării flexibilității încălțăminteii, conchidem că media aritmetică este aproape de cea a cercetărilor paralele, fapt ce demonstrează că modelele pentru cercetare au fost selectate dintr-un lot omogen.

BIBLIOGRAFIE:

1. Валяева А.В. Обувные товары (товароведение): учебник. - Москва, Экономика, 1981. - 295 с.
2. Справочник товароведов. Непродовольственные товары. Том 1. – Москва, Экономика, 1988, 398 р.
3. ГОСТ 9289-78. Обувь. Правила приемки.
4. ГОСТ 9133 -78. Обувь. Методы определения линейных размеров.
5. ГОСТ 11373-88. Обувь. Методы определения массы.
6. ГОСТ 9718-88. Обувь: Метод определения гибкости.
7. ГОСТ 9290-76. Обувь: Метод определения прочности ниточных швов соединения деталей верха.
8. ГОСТ 28735-90. Обувь: Детали и заготовки верха. Технические условия.
9. ГОСТ 21463-87. Обувь: Нормы прочности.
10. ГОСТ 14226-80. Обувь: Нормы гибкости.